

Wetenswaardigheden #2 | Half november - januari

Deelnemers

In totaal nemen momenteel 50 organisaties deel aan de beweging. Swinhove Groep is als nieuwe deelnemer aangehaakt. Andere organisaties kunnen ook nog steeds deelnemen. Voor het actuele overzicht, zie <https://www.radicalevernieuwing.nl/deelnemers>

Tweede publicatie ‘Zicht op vernieuwing’

Er wordt momenteel een tweede publicatie tot stand gebracht om ook via die weg te laten zien wat de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg tot nu toe opgeleverd heeft. We willen ook dat de sector er nog weer verder van kan leren en geïnspireerd raakt. Op die manier helpt het de beweging te versnellen en te verbreden. De publicatie is een middel dat de droom verder concreet maakt en bewijst dat dromen werkelijkheid kunnen worden. Het doel is:

- Inzicht geven welke vraagstukken en dilemma's in de praktijk worden ontmoet en op welke manier deze door deelnemers in relatie met elkaar worden aangepakt; Laten zien welke resultaten de vernieuwing in de praktijk oplevert voor bewoners, naasten en medewerkers.
- Het moet informeren – over de beweging, waar die voor staat en wat er gebeurd is.

Informeren en inzicht geven op welke manier van elkaar wordt geleerd, hoe betrokkenen elkaar helpen.

- Maar veel meer nog moet het bevestigen, aanzetten tot nadenken, stimuleren tot delen, mensen uit hun stoel en achter hun bureau vandaan laten komen en verbinden.
- En moet het inzicht geven wat Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg betekent voor leiderschap.

De inhoud voor de tweede publicatie is:

- focus op het belevingsverhaal van bewoners, naasten en medewerkers van acht andere organisaties, gelardeerd met verhalen over de vernieuwing van de betrokken projectleiders, bestuurders, interne en externe toezichthouders (IGJ, VWS) en financiers (zorgkantoren).
- De verhalen over de vernieuwing gaan zoveel mogelijk over de verschillende overstijgende thema's die in de beweging actueel zijn, zoals ondersteunende diensten, behandeling, vrijheid en veiligheid, onderwijs, onderzoek, leiderschap, elkaar helpen, medezeggenschap, toezicht, maatschappelijke verantwoording, etc. Niet alle thema's zullen aan de orde

kunnen komen, maar wel een aantal.

- Een verdieping van de 15 overdenkingen / lessen. Bijvoorbeeld: de eerste twee overdenkingen: 'je kunt niet een beetje vernieuwen' en 'je kunt het niet alleen'.
- Iets over het vervolg bij de organisaties, die in de eerste publicaties aan het woord zijn geweest.

De organisaties, die hiervoor worden geïnterviewd zijn:

- Volckaert
- Woonzorggroep Samen
- DSV- Verzorgd Leven
- Cicero Zorggroep
- Carint Reggeland
- 't Zorghuus
- Kalorama

Het gezamenlijk gesprek, waarin met elkaar de inzichten worden gedeeld die de interviews opleveren, vindt plaats in de week van 11 februari a.s.

Publicatie vernieuwing onderwijs

Op 27 november jl. is als vervolg op de bijeenkomst in september jl. van de zorgorganisaties en onderwijsorganisaties, die samenwerkingsinitiatieven ondernemen, een bestuurlijk overleg georganiseerd, met het doel vanuit de beweging meer bestuurlijke kracht te ontwikkelen om het onderwijs te vernieuwen. Door verhindering waren uiteindelijk alleen de vertegenwoordigers van de vier [ambassadeurs](#), LOC en VWS bij dit overleg aanwezig. In dit overleg zijn de ervaren problemen gedeeld, zoals:

- opleidingen hebben weinig oog voor het relationele aspect en wat van waarde is voor degene die zorg vraagt. Het is vooral gericht op het technische deel van zorg verlenen;
- opleidingen bevatten standaard elementen die niet nodig zijn voor de ouderenzorg, zoals kraamzorg;
- profielen passen niet bij de huidige tijd. Zo zitten bijvoorbeeld domotica en e-health in een ander profiel dan zorg en welzijn en mag dat niet gemengd worden;
- opleidingen duren langer dan nodig is, terwijl er een enorm gebrek aan medewerkers in de zorg is

- onderwijsinstellingen spelen niet of erg traag in op de veranderende vraag.

Een grote wens is dat er analoog aan de zorg een beweging ‘radicale vernieuwing, van regels naar relaties’ in het zorgonderwijs op gang komt. Waarbij de bewegingen radicale vernieuwing in de zorg en die in het onderwijs elkaar versterken om de zorg aan te laten sluiten bij de behoeften en wensen van mensen.

Tijdens de bijeenkomst is het voorstel ontstaan om vanuit de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg een verdere impuls geven aan de vernieuwing in het zorgonderwijs. Dit willen we doen door een aantal aansprekende en vernieuwende samenwerkingsinitiatieven tussen de zorg en het onderwijs in beeld te brengen in een publicatie. We houden een aantal diepte-interviews met betrokkenen bij onderwijsvernieuwing in de beweging radicale vernieuwing. Deze interviews zijn zowel met mensen uit de zorgorganisaties als met mensen uit de onderwijswereld. Deze interviews zetten we om in verdiepende artikelen, waarin naast het proces ook de ervaringen van mensen naar voren komen. Dat is vergelijkbaar met de publicatie ‘Zicht op vernieuwing’ (zie boven). We zullen uit deze artikelen de rode draden halen en die opschrijven. Waarin zowel concrete knelpunten als succesfactoren een plaats krijgen. Daarnaast zullen we ook een praktische leidraad maken hoe zorgorganisaties en onderwijs het gesprek met elkaar kunnen voeren over onderwijsvernieuwing.

In het gesprek van de ambassadeurs en het kernteam met VWS-directeur langdurige zorg Theo van Uum op dezelfde middag is dit voorstel met hem besproken. Theo van Uum reageerde positief op dit idee. Begin december jl. heeft LOC een subsidieaanvraag voorbereid. Begin januari a.s. is het voorstel opnieuw aan de orde geweest in een overleg met Theo van Uum en is afgesproken dat eerst een gesprek over het doel en inhoud van deze publicatie komt met vertegenwoordigers van OCW en MEVA, voordat de subsidieaanvraag gedaan wordt en gestart wordt met deze publicatie.

[Lees hier](#) meer over vernieuwingsinitiatieven van zorgonderwijs die we eerder in beeld brachten.

Overleg ambassadeurs en kernteam met Theo van Uum

Naast het voorstel om een impuls te geven aan de vernieuwing in het onderwijs is tijdens het overleg met Theo van Uum (VWS-directeur langdurige zorg) ook gesproken over de voortgang en doorontwikkeling van de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg. Naast gesprekken met zorgkantoren om financieel bij te dragen aan de doorontwikkeling van de beweging is dit ook in gesprek met VWS verkend.

Daarnaast is gesproken over de spanning die we zien ontstaan bij deelnemende verpleeghuizen over **de wijze waarop de kwaliteitsmiddelen ingezet en verantwoord moeten worden**. Kwaliteit is niet alleen afhankelijk van meer medewerkers, de inhoud (kwaliteitsplan) raakt op de achtergrond door de focus op kwantiteit. We hebben afgesproken dat we goede voorbeelden van

overleg met de zorgkantoren en inzet van de middelen gaan delen. En we vragen de deelnemende organisaties om aan te geven als het overleg met hun zorgkantoren niet kan gaan over de bedoeling van de inzet van de middelen.

Bijeenkomsten van de ambassadeurs

Op 5 juni jl. heeft Sensire een succesvolle 'open dag' georganiseerd voor andere vernieuwers uit de beweging. Omdat de Leyhoeve onlangs de opening in Groningen achter de rug heeft, pakt Topaz de volgende bijeenkomst op. Deze bijeenkomst zal op woensdag 17 april a.s. plaatsvinden. De bijeenkomst heeft het motto: 'Het hele leven telt'. Topaz bereidt, met ondersteuning van LOC, een programma voor.

Traject ondersteunende diensten

Dit voorjaar is in het kader van Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg een actie-onderzoek van start gegaan voor ondersteunende diensten bij deelnemende zorgorganisaties. Intussen doen 13 organisaties hieraan mee. Bestuurders en managers van ondersteunende diensten gaven al eerder aan dat ze graag samen met andere organisaties hierover wilden uitwisselen. Ook mensen van de ondersteunende diensten zelf doen actief mee. Onder leiding van expert 'nieuw organiseren' Jaap Peters gaan de deelnemers bij elkaar op werkbezoek. En leren rondom een aantal thema's hoe je ondersteunende diensten bij de beoogde vernieuwing kunt betrekken. Inmiddels zijn er bijeenkomsten geweest bij Amstelring, Kalorama en bij Zorgcentra de Betuwe. Zie ook [het artikel en filmpjes hierover](#). Op 11 februari a.s. is de vijfde bijeenkomst bij De Wever.

Onderzoek Margreet Boersma

Margreet Boersma, lector Duurzaam Financieel Management aan de Hanze Hogeschool in Groningen, doet onderzoek naar nieuwe vormen van control door gemeenten en zorgverzekeraars, die recht doen aan het vakmanschap van zorgprofessionals en aan hun motivatie om waardevolle zorg te bieden. Margreet heeft de verbinding gezocht met LOC en de beweging Radicale vernieuwing

verpleeghuiszorg, om na te gaan op welke manier een bijdrage geleverd kan worden aan haar onderzoek en op welke manier de resultaten van haar onderzoek de beweging kunnen gaan versterken. Margreet zal gaan deelnemen aan de eerstvolgende bijeenkomst over onderzoek in het kader van Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg op 13 februari a.s.

Traject behandelaars/begeleiders?

Op 27 november jl. is een themabijeenkomst geweest van het kernteam met vertegenwoordigers van de ambassadeurs en Nieske Heerema (specialist ouderengeneeskunde Zorgspectrum) met

het doel ideeën/opties te verkennen om behandelaars/begeleiders uit de deelnemende verpleeghuizen beter te betrekken bij Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg in de betrokken verpleeghuizen en in de beweging.

Uit de inventarisatie van de ervaringen van de ambassadeurs, Nieske Heerema (ook als lid RvT van Verenso) en LOC en uit de bespreking hiervan, bleken grote verschillen.

We hebben geconcludeerd dat het goed is om 'klein te beginnen':

- goede voorbeelden van betrokkenheid van behandelaars/begeleiders bij Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg in verhalen zichtbaar maken;
- op deze manier zicht krijgen wie de gedreven, enthousiaste behandelaars/begeleiders zijn en hen (multidisciplinair) in contact met elkaar brengen (aanjagers/ambassadeurs)
- mogelijk met hen de gesprekken op landelijk niveau aangaan met Verenso, andere beroepsverenigingen, opleidingen etc.

Leernetwerk bestuurlijk leiderschap

Bestuurders Margje Mahler, Lia de Jongh en Laurent de Vries hebben samen met LOC het initiatief genomen om een leergang voor bestuurders in het netwerk Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg te gaan ontwikkelen, wetend dat de rol van de bestuurder essentieel is voor de beoogde vernieuwing.

Half oktober is een email naar de bestuurders van deelnemende organisaties gestuurd met de vraag: 'Heb je belangstelling om mee te denken en mogelijk om straks ook mee te gaan doen? En....komt er bij jou een naam op van iemand, die mogelijk deze leergang zou kunnen ondersteunen/begeleiden?' We hebben hierop 20 reacties van bestuurders gekregen, die graag willen meedenken en mogelijk willen meedoen. En we hebben 5 namen gekregen van mensen die zorg zouden kunnen dragen voor de begeleiding. De voorbereidingsgroep heeft eind november/begin december gesprekken met deze potentiële begeleiders, waarna de keuze is gemaakt voor Sezen: Imelda Schouten en Wim van Dinten. De eerste bijeenkomst met de belangstellende bestuurders was op 19 december jl., hierbij konden 9 bestuurders aanwezig zijn.

Met elkaar is nader verkend welke dilemma's de bestuurders tegenkomen en wat ervoor nodig is om te helpen in het werk. Op basis van het enthousiaste gesprek is afgesproken dat Sezen een concreet voorstel voor een leernetwerk uitwerkt. Dit voorstel wordt begin januari a.s. samen met de kosten en het overzicht van de data in 2019 aan de deelnemers gestuurd. Voor de bestuurders, die op 19 december jl. niet aanwezig konden zijn, wordt in januari een bijeenkomst gepland.

Regionale bijeenkomst Woonzorggroep Samen over Vrijheid en

Veiligheid

Naar aanleiding van een concreet dilemma in de organisatie rondom de vrijheid en veiligheid van een bewoner, ervaren door de familie, het team, de specialist ouderengeneeskunde en de bestuurder is in Woonzorggroep Samen een visie ontwikkeld over Vrijheid en Veiligheid. Woonzorggroep Samen zet zich in, ook in het kader van Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg, voor meer cliëntgericht werken en wil cliënten meer veilige vrijheid bieden. Dit is de achtergrond van het regionale Symposium Veiligheid en Vrijheid, dat Woonzorggroep Samen op 27 november jl. heeft georganiseerd over dit thema. IGJ heeft aan dit symposium een actieve bijdrage geleverd. Er is stilgestaan bij de vragen:

- hoe verhoudt de veilige vrijheid zich tot de BOPZ en tot de wet zorg & dwang? En
- welke mogelijkheden zijn er om tijdens je werk invulling te geven aan meer veilige vrijheid van cliënten?

Najaarsbijeenkomst Regioteam LOC Zeeland

Op 7 november jl. hebben vertegenwoordigers van 17 cliëntenraden uit Zeeland kennisgemaakt met de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg. Het regioteam LOC had Marthijn Laterveer (LOC-coördinator en mede-initiatiefnemer Radicale vernieuwing) en Rick Hagelstein (vanuit VWS lid kernteam Radicale vernieuwing) uitgenodigd voor een vraaggesprek over de beweging. Eva van Zelm (coördinator Radicale vernieuwing bij Topaz) heeft vervolgens een mooie presentatie gegeven.

Presentaties Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg

Komende presentaties zijn:

- 14 februari: bij de Kenniskring Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg IVVU

Communicatie-activiteiten

Noemenswaardig in aanvulling op bovenstaande activiteiten:

- Allerlei nieuwe bijeenkomsten gepland: [zie agenda](#)
- NOS Radio 1 Journaal opent met interview over zwarte lijst en belang Radicale vernieuwing (terug te luisteren via <https://www.nporadio1.nl/> naar beneden scrollen tot 27/12/2018 9 uur)
- Vers E-zine Radicale vernieuwing plus printversie bij tijdschrift Zorg & Zeggenschap: [‘We werken aan een gezamenlijke droom’](#)
- Oproep coördinatoren Sensire en Surplus in blogs [‘om in netwerkje vaker zo uit te wisselen’](#)

- [Zorgkantoren enthousiast over samenwerking met beweging](#)
- Onder meer bestuurslid Vilans, Vilans, en een Burgemeester verspreiden voorbeelden vernieuwing samenwerking zorgkantoor-zorgaanbieder. En Viattence via [nieuwsbrief](#)
- Woonzorggroep Samen over Symposium Vrijheid en veiligheid Noord-Holland: [filmpje/verslag](#)
- Universitair Netwerk voor de Care sector Zuid-Holland (UNC-ZH) over [kenniscafé onderzoekers Radicale vernieuwing](#)
- Publicatie praktijkvoorbeelden naar aanleiding van landelijke inspiratiebijeenkomst: [‘Welzijn op vrijwel alle niveaus leidend geworden’](#) (onder meer gedeeld via NVTZ en Actiz)
- Bericht Secretaris-Generaal VWS op LinkedIn over vernieuwingsbeweging inspireert mensen in jeugdhulp tot nadenken over Radicale vernieuwing ([hier](#))
- Radicale vernieuwing - Waarde-vol onderwijs® (RV-WO) [wint prijs!](#)
- RV-WO naast mbo nu ook [hbo-opleiding in voorbereiding](#) (start mei 2019)
- Diverse nieuwe blogs waaronder: [Door Europese bril naar vernieuwingsbeweging kijken](#) (ook overgenomen door zorgcommunity.com en verspreid via intranet Topaz)
- Steeds meer lovende reacties op internet zoals deze: “Ook op onze afdeling werkt een leerling 'radicale vernieuwing verpleeghuiszorg'. Mooi leerproces voor haar en voor de traditioneel opgeleide medewerkers.” (Vakbondsconsulent NU'91 [op Facebook](#))

Meer weten

Op www.radicalevernieuwing.nl kun je allerlei achtergrondinformatie vinden bij een of meer van bovenstaande onderwerpen. Via de thema's, deelnemerspagina's, trefwoorden bij berichten. Of via

de zoekfunctie. Aanmelden voor de nieuwsbrief kan [hier](#), en voor de maandelijkse nieuwsbrief Waarde-vol onderwijs [hier](#).